

Bogdan Hanu

**Per(se)cuții
la zidul de piele**

zvîcnetul piciorului scutură rămășițele lanțului
prevestește dezmoțirea altui orizont
și va ceda va cădea în dizgrație
prin apele gîndului animale cu sînge
repede își saltă coama
scînteiază în desișul oglinzilor infernuri promise
cioburile lor cresteaza numele Persefonei pe buze
per(se)cuții și persefone
dintr-o dorință aparte nesemnată de nimeni
voi relua obiceiuri stranii voi fulgera

între două pasiente
în zațul adunat îndărătul ochilor
voi deprinde desprinderi
voi încerca o moarte aparte refuzată celorlalți
cu degete aprinse sfîrșind în lungul tîmplelor reci

nesiguranța răsucesce șinele în urma
capetele drumurilor le căptușește cu umbre lungi
le înoadă și le scufundă
sugrumă luminile străzii în lațuri de ceață
deschide crevase înghețate în carne
face din pupile umile și schimbătoare burice
tocmite aceluași deget
îngroapă în gol amprente

unde teama s-a încuibat
și dospește ca negrul sub unghii
lasă în urmă un labirint cu nenumărate cabluri
și nici un fir

lejeritatea ba chiar izbăvirea decadenței
ocrotitoare ca o haină trasă la timp peste umeri
cînd seara se întetește în capul străzii
într-un loc revăzut după multă vreme
de care nu te-ai depărtat niciodată într-atît
încît ca un vrednic buzdugan filfiind prin aer
CV-ul să facă pîrtie vestind o sosire de zmeu
respectabil măcar dacă nu de temut

și pe nepregătite trecutul se iscă
și nu trece mult pînă urmele sale lăbărțate

peste tot
încep a bîntui străzile
frankenstein tîrîndu-te în urma sa
și tu deopotrivă și chipul tău
țesuți la războiul trecutului
și tu
cînd care mai de care și mai de soi se înghesuie
după exemplul claselor ticsite cu elevi model
pregătiți să ia în furca degetelor

ochii examinatorului
să-și deschidă venele într-o ușoară venire pe lume
a poeziei zapping
sau și mai bine o afacere cu focuri de artificii
în viața publică

tu
deja la palme bune de spiritul literei
pe unde fumurile ce-o vestesc s-au împrăștiat
și nu mai răzbat

cutezi a zice
e mai degrabă zeppelin
poezia

dar ea că nu și nu
poezia care va să zică e leit viața pe care o duci
dacă tragi mereu a umbră
n-o să-ți faci tocmai ea pocinogul

să te împingă-n lumină
reflectoarelor nu le pică bine să aibă de-a face
cu dezertori paroliști
și-apoi inima cu tam-tamuri vestind
restul de tăcere

inima a cărei metafizică e de departe nordul
înteapă din zori pînă-n zori
ca în ședințele voodoo intensive
fantoșa de cîrpă și cîlți
(mai 2008)

**Cu multă grijă
și cît mai puțin zgomot**

tu,
și m-a împuns cu arătătorul în locul acela ușor
scobit de sub stern,
pe unde, după o bucurie de nespus
și poate chiar de nescris

sau o tristețe ce-ți întunecă linia vieții,
simți că sufletului, dacă te-ar părăsi,
i-ar fi cel mai ușor să o facă
și sufletul chiar se oprește puțin,
ca între două etaje ale trupului Babel,
tu nu vei mai avea nevoie să-ți șlefuești

somnul pînă la vis,
amintirea este amor pe sticlă pisată, amintește-ți!

sînt promisiuni care se lipesc de cerul gurii și
tremură,
înghiți o viață și ele rămîn tot acolo, le știi gustul
(totul e o problemă de gust)
ca pe „Tatăl nostru“ (care... mai ești în ceruri ?)
și sînt promisiuni care tîrziu,

cînd își întorc fața spre tine,

au chipul pedepsei,
bunăoară despre felul de a străluci al unei zile
nu te învață nici șiragul orelor închise în ea,
nici anii aruncați în grabă de talanți peste ea,
haine groase, apoi tot mai subțiri, acoperind micul
diamant desprins din montura inelului,
haine din care mirosul corpului iese ultimul, mut
și mult în urma sufletului,
alungat de frigul ce se lasă și goală,
frica te alege, îți petrece năframa în jurul gîtului,
cu tandrețe te țese în dansul ei

alergi cu limba scoasă, mîine, ca și ieri,
nu se mișcă,
nu-ți fac nici un semn, limba în care vorbești
e momeala

trasă de tăcerea din care s-a ivit,
cînd nu te aștepți se despică
și cristale de gheață o acoperă,
un anotimp rece și umed
ne pipăie ca un orb ceea ce, o clipă mai tîrziu,
ar putea să răstoarne sau să ocolească

și va veni primăvara, se va împrăștia precum
vălătucii de ceață
peste altă scenă de vînătoare,
va veni și se va rostogoli ca bulgării de țărîină
reavănă peste capacul de lemn,
mereu am avut o neliniște la apropierea

lucurilor calde,
pasiune sau cangrenă ar fi de răspuns,
dar nu aceasta-i întrebarea,
ci un, doi, treiii și - ia să vedem ce-l doare,
pe cel ce a uitat că moare,
ia să vedem cum moare
cel ce nu știe că-l doare

altfel, și Heidegger a supraviețuit încă 46 de ani
nașterii lui Derrida,
asta nu spune aproape nimic despre eficiența
deconstrucției,
spune în schimb destul despre efortul ei
și despre faptul că o viață care se rotește

în jurul alteia,
nu-și va găsi semnificația,

deși sensul spre a se face nevăzută
îi rămîne intact, printre ațîtea cuvinte deschise
la ambele capete

sufală vîntul și
vor crește griji peste griji fără șir altele
vor pleca din tulpina lor,
le voi acoperi ca o zăpadă a mieilor, eu
(septembrie 2003)

lumi anglo-saxone

Elena CIOBANU

**„Elogiul“
plagiatului**

Acum vreo cinci sute de ani, într-o vară nu prea diferită de cea de acum, un mare învățat olandez călătorea dinspre Italia spre Anglia. Era a treia călătorie pe care o făcea în regatul lui Henric VIII, cu care întreținea de altfel o bogată corespondență erudită. Deplasarea călare pe un cal, cu o încetineală pe care noi ne-o mai putem cu greu imagina în era vitezei, îi oferea acestui prinț renescentist al cunoașterii un bun prilej de inspirație și de clarificare a ideilor. La scurt timp după aceea, îi scrie o scrisoare lui Thomas Morus, unul dintre cei mai apropiați prieteni ai săi, mărturisindu-i că, în timpul călătoriei, hotărîndu-se „să nu stea degeaba“ și „nefiind împrejurările prielnice compunerii unei lucrări serioase“, și-a permis să se „amuze“ compunînd un „Elogiu al nebuniei“.

Erasmus din Rotterdam, căci despre el vorbim, se referă, cu autoironie, la culegerea sa de „nimicuri“, din care, spune el ca un adevărat pedagog, „un cititor mai sprinten la cuget poate trage mai multă învățătură decît din operele pompoase, adeseori împeștritate cu fraze furate din toate părțile“ și „din care nu rareori partea cea mai bună este de furat.“ Am ales aceste citate cu precădere pentru că textul lui Erasmus, atunci când satirizează suculent trăsăturile savante pline de ifose, este absolut delectabil. În același timp, ne amintește că plagiatorii și plagiatul, cuvintele de ordine ale vieții politice românești de ultimă oră, sunt vechi de cînd lumea, chiar dacă au devenit subiect de dispute juridice abia în epoca modernă. Cineva chiar a remarcat, încercînd să relativizeze polemica din jurul tezei de doctorat a lui Victor Ponta, că, de la Platon și Aristotel încoace, toți au cam plagiat.

Iată un argument care ar intra perfect pe lista critică a lui Erasmus, printre genul de discursuri care, sub o mască doctă, ascund de fapt adevărate mostre de „nebulie“ intelectuală, pentru că, printre altele, dacă alții au furat înaintea ta, asta nu înseamnă că tu ești absolut de fapta cu pricina. Dar genul de raționament amintit e dintre cele care au proliferat stupefiant într-un „elogiu“ isprăvii actualului prim-ministru al României. Ponta însuși, făcînd aluzie la faptul că toți cei care au mai făcut ca el rămîn nepedepsiți doar pentru că nu sunt în lumina reflectoarelor, ignoră avertismentul lui Erasmus, atunci cînd se referă la „prințul“ ce ar trebui „să știe că viciele inșilor oarecare din mulțime nu sar în ochi, nici nu dăunează țării, dar rangul său îl oprește de la oricare încălcare a datoriei.“

Însă odată abolită cărarea îngustă a logicii și a bunului simț, se deschide larg drumul încâlcit al discursurilor ce au adoptat ca principiu primar ideea fixă, demnă de un catâr încăpățânat, că plagiatul evident care se vede în fața ochilor nu este plagiat. În numele acestui orb al găinilor, problema nu se mai pune dacă s-a copiat sau nu, ci cît de „fair“ este faptul în sine. Mă folosesc de termenul englezesc pentru că disputa curentă m-a trimis la un manual cunoscut foarte bine de către autorii de studii științifice din lumea anglofonă: *The Chicago Manual of Style*. Aici apărătorii lui Ponta ar putea găsi unele puncte de sprijin pentru genul de argumentație pe care o practică, mai ales în capitolul referitor la așa-numitul „fair use“, adică a utilizării oneste, fără permisiune oficială, a unor texte scrise de alții. E drept că manualul obligă autorul să pună mereu ghilimele și o notă în care să precizeze sursa, dar asta se poate eluda prin parafraze care să schimbe ici, colo câte un cuvânt (înfierate, e drept, la fel de dur ca plagiatul, dar nu neapărat pe tot globul, după cum se vede), sau prin ieșirea la rampă a autorilor plagiati care să declare candid că ei nu se consideră astfel. În cazul în care tot mai sunt cărcotași care nu sunt convingși, „prințul“ poate să facă uz de alte instrumente: să desființeze instituția care a declarat ca evident plagiatul, făcînd uz de o altă comisie, mai înaltă, care, învățînd lecția nebuniei „lăudate“ a lui Erasmus, să aleagă o viață mai fericită pe pămînt.

Iar ca să mergem pînă la capăt cu fericirea, gîndesc că nimeni nu ar mai avea nimic de obiectat dacă Ponta ar urma exemplul poezilor conceptuali americani. Ei folosesc adesea texte luate de pe te miri unde (ziare, emisiuni de radio, conversații uzuale) și le reazăază în formă de versuri, dînd astfel la iveală elemente de poeticitate involuntară nebănuită. Sunt convinsă că Victor Ponta ar scăpa de orice acuzație dacă și-ar re-edita teza într-o formă de genul acesta, punînd în valoare dimensiunea sa poetică. Ar trebui să renunțe la calitatea de discurs de natură juridică, dar pierderile colaterale trebuie asumate, la urma urmei. Unde mai pui că ar fi oarecum original.